

Fontána premien v Trenčíne oživí hasičskú techniku vodou, zvukom a pohybom

20.8.2026 - Tereza Fojtová | Kreatívny inštitút Trenčín,n.o.

Na živú umeleckú fontánu sa od 19. augusta premenia hasičské hadice, prúdnice a ďalšie technické prvky v komunitno-kultúrnom priestore Bunky na Looke v Trenčíne. Participatívna inštalácia Fontána premien / Disaster Fountain od medzinárodne pôsobiacej umeleckej dvojice Nomeda a Gediminas Urbonas vytvorí pomocou vody, hmly, zvuku a pohybu prostredie, do ktorého môžu návštevníci priamo vstúpiť. Podujatie je súčasťou programu Trenčín 2026 - Európske hlavné mesto kultúry a vstup je zdarma.

Fontána premien reaguje na čoraz častejšie obdobia extrémnych horúčav a pripomína význam vody v mestskom prostredí. Namiesto klasickej fontány však návštevníci uvidia šesť sochárskych objektov prepojených hasičskými hadicami. Kým bez vody fungujú ako samostatné objekty vo verejnom priestore, po spustení sa menia na dynamický systém vytvárajúci vodnú hmlu, akustické rezonancie a neustále sa meniace vodné obrazce. Diváci pritom nezostávajú iba pozorovateľmi - môžu sa ochladiť, vstúpiť medzi prúdy vody a stať sa súčasťou samotného diela.

„Fontána premien ukazuje vodu nielen ako prírodný zdroj, ale aj ako médium, ktoré môže prepájať ľudí, verejný priestor a starostlivosť o mesto. Dôležitou súčasťou diela je možnosť vstúpiť doň a zažiť ho na vlastnom tele - ochladiť sa, počúvať ho a stať sa na chvíľu jeho súčasťou,“ hovorí Lýdia Pribišová, kurátorka programu Aqua Vitae.

Ked' sa hasičská technika zmení na umelecký nástroj

Dielo vzniklo v spolupráci s Dobrovoľným hasičským zborom Opatovce. Jeho vybavenie, technické znalosti aj pracovné postupy sa stali priamou súčasťou umeleckého procesu. Hasičské hadice, prúdnice, ohňovzdorné textílie a konštrukčné prvky sa v inštalácii premieňajú na hydraulické prostredie, ktoré spája praktickú funkciu vody s umeleckým zážitkom.

Vizuálna podoba objektov čerpá inšpiráciu aj z tajomného Voynichovho rukopisu z 15. storočia, ktorého ilustrácie rastlín, kúpeľov, hydraulických systémov a neznámych rituálov odolávajú jednoznačnému výkladu už celé stáročia. Nomeda a Gediminas Urbonas túto obraznosť prenášajú do súčasného verejného priestoru a vytvárajú prostredie, v ktorom sa voda stáva zdrojom pohybu, energie i spoločného zážitku.

Fontána premien vznikla ako súčasť kurátorského programu Aqua Vitae, ktorý pre Trenčín 2026 pripravila kurátorka Lýdia Pribišová. Program prostredníctvom interdisciplinárnych, site-specific a participatívnych umeleckých projektov otvára tému vody a rieky Váh. Prepája umenie s prírodným prostredím a prináša nové pohľady na hospodárenie s vodou, budúcnosť riek a sladkovodných ekosystémov v regióne. Viac informácií tu: <https://www.trencin2026.eu/podujatie/fontana-premien/>

Autori vystavovali v Benátkach, São Paule aj Gwangju

Nomeda a Gediminas Urbonas pochádzajú z Litvy a vo svojej tvorbe prepájajú umenie, výskum, vzdelávanie, ekológiu a verejný priestor. Založili platformu Urbonas Studio, ktorá spája umelcov, vedcov, dizajnérov a miestne komunity. Ich projekty boli prezentované na významných medzinárodných výstavách vrátane Benátskeho bienále, documenta či bienále v São Paule a Gwangju. Gediminas Urbonas pôsobí ako profesor programu Art, Culture and Technology na

Massachusettskom technologickom inštitúte (MIT), Nomeda Urbonas je na MIT výskumnou spolupracovníčkou.

Projekt Trenčín 2026 finančne podporujú mesto Trenčín, Trenčiansky samosprávny kraj a Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. Partnerom projektu je Európska únia.

Kontakt pre média:

Tereza Fojtová / tereza.fojtova@trencin2026.eu / +421 918 412 621 www.trencin2026.eu

<https://www.trencin2026.eu/fontana-premien-v-trencine-ozivi-hasicsku-techniku-vodou-zvukom-a-pohybom>